

Jednou ze zásadních změn, jež prodělala evropská operní produkce dlouhého devatenáctého století – kromě proměny hudební struktury, operní dramaturgie, vytváření kanonického repertoáru a dalších –, byla její internacionalizace: už to nebyla pouze italská opera coby mezinárodní operní idiom, nýbrž se v nadnárodním měřítku vzájemně ovlivňovaly různé operní tradice a žánry, mezi těmi nejvýraznějšími kromě italské ještě francouzská a německá (vynecháme-li poněkud stranou stojící tradici ruskou). Centrální tezi této disertační práce, promítající se do jejího názvu, lze formulovat následovně: Praha poloviny 19. století představovala operní křižovatku, jinými slovy: místo, kde se střetávaly různé operní proudy doby. To znamená dvojí: za prvé, pražský repertoár se internacionalizuje (provádění moderních děl různé provenience); za druhé, dramaturgie či poetika rozličných operních žánrů se promítá do děl domácích skladatelů. Dramaturgická analýza čtyř vybraných oper – Kittlových *Bianca und Giuseppe oder Die Franzosen vor Nizza*, *Die Bilderstürmer* a *Die Waldblume* a Dessauerovy *Lidwinny* – dokládá ono druhé tvrzení. Do jaké míry libretista spoluvytváří a určuje skladatelovo zhudebnění opery, ukazuje případ opery *Bianca und Giuseppe*, jejíž libretista Richard Wagner svým podařeným libretem vnutil Kittlovi svou operní představu a podílel se tak na celkovém vyznění a úspěchu díla.

Klíčová slova: operní dramaturgie, Johann Friedrich Kittl, Josef Dessauer, romantická opera, grand opéra